

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

BELEIDSVELD: Personen met een beperking

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 20 oktober 2025.
- Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/429 van 29 oktober 2025.
- Het raadgevend comité bij het VAPH heeft advies gegeven op 27 mei 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In 2022 werd een budget van 19,5 miljoen euro vrijgemaakt voor het uitbreiden van de capaciteit van Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH). Deze middelen konden echter enkel ingezet worden op voorwaarde dat de uitbreiding meteen ook zou leiden tot het herdenken en hervormen van het RTH-beleid. Om dit herdenken en hervormen te kunnen realiseren in co-creatie met de sector personen met een handicap werd een pilootfase opgestart.

De pilootfase RTH loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2025.

Tijdens de pilootfase werden meer dan 100 initiatieven, zowel van reeds erkende of vergunde VAPH-organisaties als van nieuw te erkennen organisaties, opgestart in functie van het uitdenken en uitproberen van vernieuwende vormen van rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Naast het opvolgen en beoordelen van de individuele initiatieven werd gedurende de pilootfase ook sterk geïnvesteerd in het verzamelen en delen van ervaringen en inzichten en het formuleren van aanbevelingen tot bijsturing van het beleid. Zonder voorafname te doen op toekomstige hervormingen, volgend uit de recent goedgekeurde conceptnota "Naar een vernieuwd, geïntegreerd zorg- en ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap" (VR 2025 2305 MED.0209), is het voor het tijdelijk verderzetten van de lopende initiatieven en de bijkomende mogelijkheden uit de pilootfase nodig om de regelgeving van rechtstreeks toegankelijke hulpverlening alsnog bij te sturen.

Op basis van de inzichten en ervaringen uit de pilootfase worden volgende aanpassingen aan de regelgeving voorgesteld:

- een aangepaste definitie van RTH:
Rechtstreeks toegankelijke hulp is zorg en ondersteuning aan personen met een (vermoeden van) handicap en hun netwerk die geboden wordt met en vanuit een handicapspecifieke expertise (=handicapspecifieke ondersteuning), waarvoor je rechtstreeks bij de zorgaanbieder terecht kan en dit voor een maximum aantal zorggebonden punten.

Rechtstreeks toegankelijke hulp kan ook op een indirecte wijze geboden worden door het delen en inbrengen van handicapspecifieke expertise in andere organisaties.

- aangepaste en bijkomende ondersteuningsfuncties, m.i.v. aangepaste puntwaardes en financiële bijdragen waar nodig;
- de bepaling dat in uitzonderlijke gevallen door de persoon met een (vermoeden van) handicap tot 12 punten per jaar ingezet kunnen worden;
- de mogelijkheid wordt gegeven aan nog niet bij het VAPH erkende organisaties om een erkenning als RTH aanbieder aan te vragen. Dit betekent dus dat voortaan niet enkel multifunctionele centra en vergunde zorgaanbieders rechtstreeks toegankelijke hulp kunnen aanbieden, maar ook andere organisaties hiertoe de mogelijkheid krijgen. Rekening houdend met deze uitbreiding, worden de bepalingen m.b.t. de voorwaarden en de modaliteiten van het erkennen van aanbieders RTH voor de duidelijkheid opgenomen in het BVR RTH. Concreet wordt een erkenningsprocedure ingevoerd die is gebaseerd op de vergunningsprocedure voor vergunde zorgaanbieders. Het doel hiervan is tweeledig: de financiële stabiliteit van de RTH-diensten garanderen en zorgen voor een voldoende effectieve werking.

Daarnaast worden met dit wijzigingsbesluit een aantal wenselijke optimalisaties die niet meteen gelinkt zijn aan de ervaringen uit de pilootfase doorgevoerd aan de RTH-regelgeving:

- de toepassing van de financiële bijdrage wordt verduidelijkt;
- het maximaal aantal zorggebonden punten dat een persoon met een (vermoeden van) handicap die wordt ondersteund door een vrijwilliger kan gebruiken, wordt voortaan niet meer verlaagd;
- het uitwisselen van zorgpunten tussen aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulpverlening wordt aangepast zodat de dienst die het aanbod presteert de werkingsmiddelen ontvangt. Ook zullen voor het behalen van de outputvereisten de doorgegeven punten bijgeteld worden bij de erkenning van de aanbieder die aangeeft de punten te zullen presteren.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

In **artikel 1** worden de definities aangepast in functie van de wijzigingen van het besluit van 22 februari 2013.

Artikel 2 past artikel 2 van het besluit van 22 februari 2013 aan in die zin dat naast vergunde zorgaanbieders, multifunctionele centra ook groenezorginitiatieven, geregistreerde ouderinitiatieven en bepaalde organisaties met een specifieke rechtsvorm erkend kunnen worden als RTH-aanbieder.

De bepalingen met betrekking tot de aparte erkenning van rth-diensten voor globale individuele ondersteuning aan minderjarigen worden opgeheven.

Artikel 3 voegt een artikel 2/0 in dat de kernopdrachten van de RTH-diensten bepaalt.

Artikel 4 voegt bijkomende erkenningsvoorwaarden toe aan artikel 2/1.

Artikel 5 heft het tweede lid van artikel 3 op aangezien die bepaling betrekking heeft op artikel 2, tweede lid, dat door artikel 2 van het voorliggende ontwerpbesluit wordt opgeheven.

Artikel 6 vervangt artikel 4.

Daarnaast wordt voorzien dat de persoon met een handicap in uitzonderlijke gevallen tot 12 personeelspunten per kalenderjaar kan inzetten.

Artikel 15 voegt in het opschrift toe dat hoofdstuk 3 eveneens betrekking heeft op de bijdrage van de ontvanger van de handicapspecifieke expertisedeling.

Artikel 16 past artikel 15 aan.

In voormeld artikel wordt de maximum financiële bijdrage die aan de gebruiker kan aangerekend worden per ondersteuningsfunctie bepaald. Er wordt ook een bijdrage voorzien voor de ontvanger van de handicapspecifieke expertisedeling ambulante of mobiele. Hier wordt er geen maximumbedrag bepaald en er wordt bepaald dat er enkel een bijdrage kan aangerekend worden als de expertisedeling kadert in de beroepsactiviteiten van de ontvanger.

Er worden eveneens bepaalde principes vastgelegd met betrekking tot de bijkomende kosten die bovenop de eigen bijdrage al dan niet aan de gebruiker kunnen worden aangerekend.

Artikel 17 legt de datum van inwerkingtreding vast op 1 januari 2026.

Artikel 18 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Sinds 1 januari 2023 is een recurrent bijkomend budget van 19,5 miljoen euro voor RTH beschikbaar. Met deze 19,5 miljoen euro kunnen meer dan 17.700 personeelspunten RTH ingezet worden. Deze punten werden, op basis van gemotiveerde aanvragen, verdeeld over 111 initiatieven van 113 verschillende organisaties.

Na het eerste werkingsjaar

- zijn 4 initiatieven gestopt: 1 eind 2023 en 3 eind juni 2024;
- werd voor 7 initiatieven de erkenning verlaagd;
- werd voor 10 initiatieven de erkenning verhoogd.

In de verlengde pilootfase (sinds 1 juli 2024)

- is er één initiatief dat stopt eind 2024;
- werden sinds 1 oktober 2024 vier nieuwe initiatieven erkend;
- zijn alle huidige pilootinitiatieven momenteel erkend tot eind 2025 (m.u.v. 11 organisaties die reeds een erkenning onbepaalde duur kregen i.k.v. de pilootfase).

Eind 2025 worden de initiatieven opnieuw beoordeeld. Na positieve beoordeling worden de erkenningen 'van onbepaalde duur'.

Meer dan 99% van de beschikbare middelen/personeelspunten zijn ingezet in de pilootfase. Slechts 168,05 punten van de in totaal iets meer dan 17.700 punten of dus 0,9% konden niet verdeeld worden. Deze punten blijven wel beschikbaar voor RTH en kunnen in een volgende (her)verdeelronde mee ingezet worden.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De aanpassingen hebben geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;

2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ